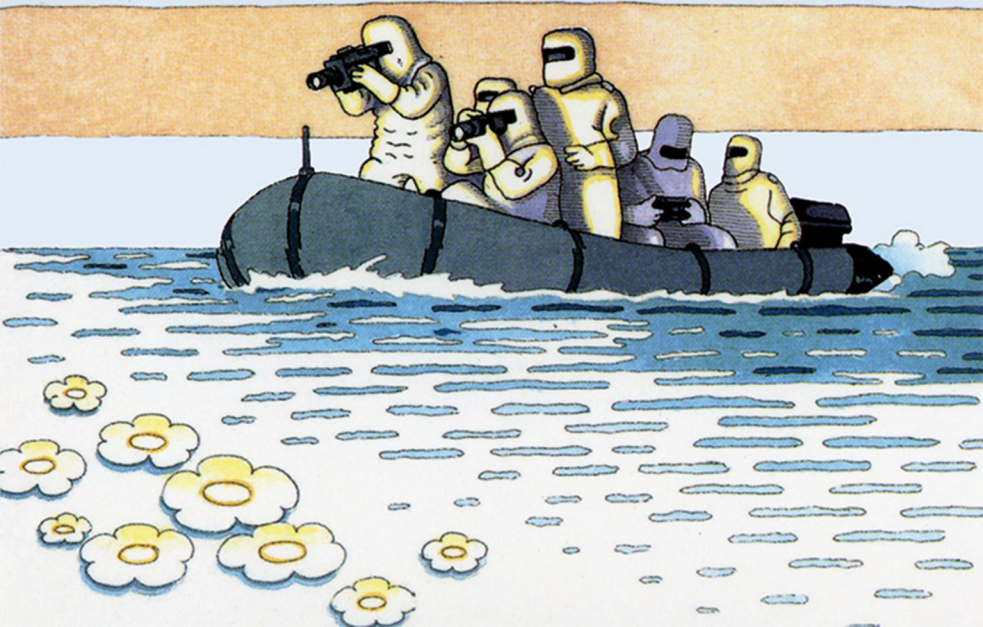

EL MICALET GALACTIC

Les flors radioactives

Agustín Fernández Paz

Dibuixos de Miguelanxo Prado

*Per a Inma,
per tantes coses.*

I

El misteri de la fossa atlàntica

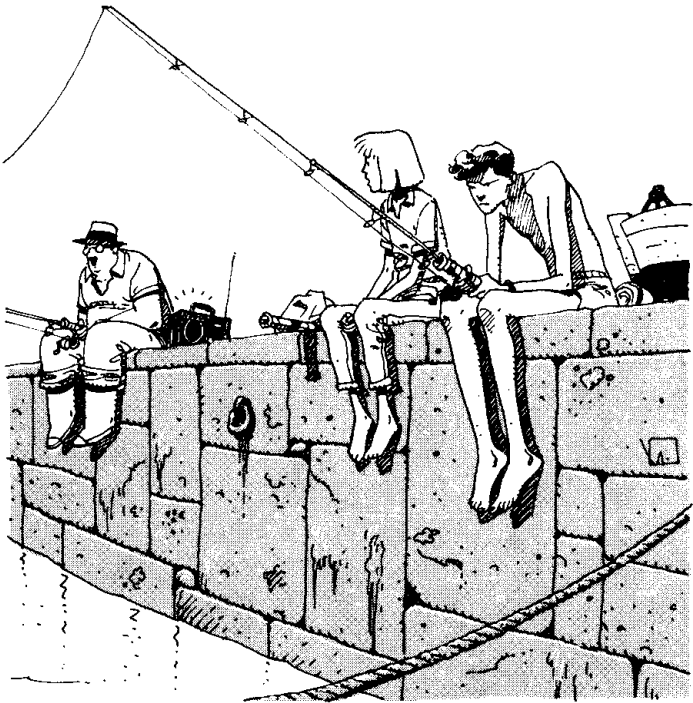
La primera notícia sobre el que els diaris i els altres mitjans de comunicació han anomenat més tard «el misteri de la fossa atlàntica» la va tenir Alba el matí de dimecres 12 de juliol. La xica seia en les pedres de l'embarcador de Pontebanca, al costat del seu amic Xabier, suportant el soroll que des de feia poc eixia de la radiocassette que tenia encesa un home vestit amb una cridanera camisa groga, assegut a pocs metres d'ells. «El problema de l'estiu és que Pontebanca ja no sembla la de sempre, de tant de turista com hi ha. I aquest n'ha de ser un, perquè no el conec de res», va pensar Alba.

L'home de la camisa groga pescava, igual que Alba i Xabier. Ja feia un poc que la xica havia decidit deixar la seua canya a causa del poc èxit que havia tingut fins llavors. I això que Xabier s'havia encabotat que al matí era l'hora que millor picaven els llobarros, gràcies a la marea. Però fins ara els resultats eren més aviat escassos: a la bossa solament hi havia quatre llisses d'una grandària regular i cinc anguiles un poc menudes.

«S'hi està bé, ací a l'embarcador, amb les pedres entebiadades per la calor. Però jo, per mi, ja m'acostaria a la platja, que l'aigua ha d'estar molt bona», va pensar Alba. Era quasi migdia i l'home de la camisa groga va moure el dial del seu aparell, tot buscant una altra emissora. Al cap de poc es va escoltar la música que anunciava els butlletins informatius i l'home l'hi va deixar, amb cara de satisfet.

Alba hi va prestar atenció. No és que les notícies foren la seua secció preferida, però li agradava escoltar-les. Encara que moltes no li deien res, sempre n'hi havia alguna que li cridava l'atenció i que després li agradava comentar a casa, amb els seus pares i el seu germà.

Després d'algunes informacions que la xica va jutjar rutinàries, la veu de la locutora de la RAG va anunciar una connexió amb la seua corresponçal a la Corunya. Aquesta va començar a transmetre una crònica que, al cap de poc, Alba va seguir amb un interès creixent: «... i els vaixells *Alborada* i *Xeitoso*, que pescaven a unes tres-centes cinquanta milles del cap

de Finisterre, a la rodalia de la zona coneguda com la fossa atlàntica, albiraren a mitja vesprada una resplendor, localitzada en una zona situada a 16° 30' de longitud oest i a 46° de latitud nord. Es van acostar a uns dos quilòmetres de la zona de la resplendor i van distingir clarament una gran taca lluenta, que s'estenia per la superfície de la mar.

»Com que sabien que en aquella zona s'havien realitzat, fins fa ben pocs anys, els tristament coneguts abocaments de residus radioactius, van tenir por d'acostar-s'hi més. Van girar cua i van comunicar el seu descobriment a les autoritats de la Comandància de Marina.

»Posats en contacte per ràdio amb Xosé Louzao, patró de l'*Alborada*, ens ha confirmat els fets que acabem de relatar i ens ha informat que la taca lluenta semblava que s'estenia i que no li recordava res del que havia vist en la seua llarga vida de mariner. Que no es van atrevir a acostar-s'hi més, per si de cas fóra una mala cosa.

»A la Comandància de Marina, l'única cosa que hem aconseguit ha estat la confirmació de la notícia que hem donat al començament de la nostra crònica, però no hem pogut obtenir cap dada més ni cap valoració oficial dels fets».

La crònica del corresponsal va acabar i, al cap de poc, amb l'oratge, va acabar també l'espai de les notícies. Ni l'home de la camisa cridanera, ni molt menys Xabier, que continuava amb la vista obsessivament fixada en les oscil·lacions de la boia, semblaven impressionats per la notícia. Alba, en canvi, sí que ho estava,

perquè tot el que estava relacionat amb la fossa atlàntica li duia una pila de records.

Recordava bé l'aventura del seu germà Lois, encara que llavors ella era molt menuda. Però l'havia sentida contar després moltes vegades. El seu germà va ser un dels tripulants de l'*Arousa I*, el vaixell noliejat per diversos ajuntaments i grups ecologistes de Galícia el 1982 per tal d'anar a protestar —al costat dels de Greenpeace— per l'abocament de residus radioactius en la fossa atlàntica. Eren vaixells de diversos països europeus els que llançaven a la mar bidons i bidons de materials radioactius que podien fer malbé tota la vida marina. Segons havia contat Lois tantes vegades, l'acció de l'*Arousa I* i del *Sirius*, el vaixell de Greenpeace, va ser decisiva perquè els abocaments no continuaren. «Va ser la cosa més important que férem els d'ADEGA», solia dir Lois a la conclusió del relat.

Alba tenia ara en la memòria un dels cartells que hi havia a l'habitació del seu germà. Ella l'havia vist moltes vegades i sempre li havia cridat l'atenció. S'hi veia un home contra el costat d'un vaixell, mig submergit en les aigües de la mar i agafat fortament a una corda que l'arrossegava. Segons el que li havia contat Lois, era la fotografia d'un voluntari de Greenpeace mirant d'abordar un mercant nuclear, per impedir així els abocaments. «Un home sol no pot parar un vaixell. Mulla't amb nosaltres», podia llegir-se en les grans lletres del cartell.

Alba va intentar comentar la notícia amb el seu amic:

—Xabier, ¿has oït això de la taca lluenta, el que acaba de dir la ràdio que hi ha a la fossa atlàntica?

—¿De quina ràdio parles? ¿Una taca lluenta, dius?

—va comentar Xabier sense fer-li gens de cas—. Si pots, espera un moment, que em sembla que volen picar.

—Res, ¡bah! Deixa-ho, són coses meues —va dir Alba, vist l'escàs interès del seu company.

Ella es va alçar, es va espolsar amb les mans la culera del pantaló i va recollir curiosament la seua canya. Va agafar la tovallola que tenia al costat i va dir:

—Vaig a la platja, no sé per què em quede ací, sense traure profit d'aquest sol tan bo. Fes el favor de dur-me la canya quan acabes. Si vols venir-hi després, seré on sempre, a prop de les roques de la pinada. ¡Fins ara!

II

(Del diari d'Alba)

12 de juliol

El que són les coses. Cada dia em costa més treball escriure ací, en el diari, alguna cosa que no siguen els esdeveniments de sempre. Ja em fa ràbia que no em passen més coses, com en els llibres o en les pel·lícules. Em sembla que cada dia és igual, tots programats per fer sempre les mateixes coses. I això que ara estem de vacances, perquè en temps d'escola és pitjor: entre alçar-se, anar a escola, menjar, tornar a l'escola una altra vegada, fer els deures i sopar, en un no res se me'n va tot el dia.

Però hui no, hui hi ha notícies fresques, com diu Helena. ¡Perquè mira que està armant-se'n una de bona

amb això del misteri de la fossa atlàntica! Lois s'ha passat tot el sopar amunt i avall, a causa del telèfon, que no ha deixat de sonar. I tot perquè en el telenotícies han fet un petit reportatge sobre la notícia que jo ja havia escoltat a l'embarcador aquest matí.

En el telenotícies no es veia bé, era evident que no s'havien acostat molt a la taca lluenta. Devia estar filmada des d'un avió o d'un helicòpter. Hem pogut veure que hi havia una taca, això sí, estesa per la superfície de l'aigua i tirant a blanca. La cosa més estranya és que lluia com si estiguera formada per un gran munt d'espillets. Era bonica i ha sigut una llàstima que els de la càmera no s'hi acostaren més, segur que per por. En comentar la notícia han vingut a dir les mateixes coses que jo ja havia escoltat a la ràdio aquest matí.

Lois estava molt encés i ha comentat a taula que la cosa podia ser molt greu i que ja ho havien dit ells (sempre diu «ells» quan es refereix als d'ADEGA, l'associació ecologista a què pertany), que no podia eixir res de bo d'aquells abocaments al cap de tants anys, que estava clar que alguns bidons havien esclatat i que ara n'havíem de pagar tots les conseqüències. També ha dit que, com sempre, els del govern mirarien d'amagar les coses, que no els convenia que se sabera res de la qüestió, ara que estan buscant un altre lloc per continuar amb els abocaments, prop de les illes Açores, crec que ha dit. Ha fet anar tant la llengua que ara ja hi estic molt interessada jo també i he d'estar atenta a tot allò que apareixerà els pròxims dies.

He de contar, a més, que al matí he estat amb Xabier. A la vesprada, no, perquè ell ha anat amb els seus pares a la Corunya i jo he fet una volta amb bici amb Helena i Antia. Hem anat a pescar a l'embarcador, encara que jo m'he cansat prompte i m'he acostat fins a la platja, perquè m'abellia fer un bany. Després ha vingut ell i hem estat banyant-nos i prenent el sol junts. La veritat és que Xabier és l'amic amb qui més a gustestic i, si això vol dir que m'agrada, com sempre insisteix Antia, doncs bé: m'agrada i prou. I a ell també li agrada estar amb mi, que això es nota.

I per hui ja n'hi ha prou, que ja he escrit més que altres dies. De manera que fins demà, amic diari.